

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy órára 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű, többszöri hirdetések alkuszorint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beigtatásért 80 kr.

Törvényen kívül.

Debreczen, szept. 2.

Először az esetet mondjuk el röviden. Néhány hónappal ezelőtt a francia gyarmatügyi kormányhoz följelentés érkezett két francia százados ellen, a kiknek az volt a megbízásuk, hogy a szenegáli gyarmat-szférát fegyveres birtokbavételre a Niger irányában gyarapítsák. Azt jelentette róluk egy parancsuk alatt állott hadnagy, hogy hódító utjukban a legkegyetlenebb mézsarlásokat, gyujtogatást, fajtalanágokat s minden képzelt bűntettet követtek el. A két tiszt neve Voulet és Chanoine. A kormány erre megbízott egy magasabb rangú tisztet, Klobb alezredest, hogy hatoljon be Afrika belsejébe és mihelyt elér a bevádolt expedíciót, ennek főnökeit fűgessze fel és kiserje vissza a hadbírószág elé. Klobb elindult, találkozott Voulet-Chanoine-ekkel, átadta nekik a kormánytól nyert parancsot s felszólította őket, hogy adják meg magukat. A felelet az volt: „Ha felénk közeledik ön halott ember!” Tisztában kell lenni, hogy nem néhány magános tiszt párbeszéde ez a sivatag közepén, hanem mindket fel mögött több száz fegyveres és katonailag kiképzett benzült állott. Az alezredest természetesen mitsem hajtott erre a fenyegetésre s közeledett a szemben álló lázadók felé.

Voulet százados erre töltetett. Klobb nem, s átszólott hozzájuk: „Én nem töltetek, lövessen ha mer!” S újra közeledett a lázadók felé, a kiktől azt hitte, hogy talán nem ismerték fel. S ekkor megtörtént a hallatlan: ugyanazt az egyenruhát hordó francia katonatiszt rálövetett a felabbvalójára. Elhangzott az első sortüz és Klobb térde összerogyott, segédtsíztje Meynier pedig holtan.

Voilà le fait. Bizonyára páratlan, a hadseregek történetében egyetlen eset. Azt már hallottuk, hogy vegyes elemű, különböző népek és államok csapataiból összeállított hadseregek egyes osztályai a csata hevében, háboru alatt „átnyergeltettek”, a hogy a szakkifejezés hangzik s a mi azt jelenti, hogy hirtelen társaik ellen s az ellenség mellé szegődtek. De az, hogy egy vérből való, egy katonai szervezetnek részét képező katonatiszt bajtársukra lövessenek, ez olyan szokatlan s olyan ritka, hogy csöndöt mondhat a tuczat pszichológiával.

Szerencsére ennek segítségére jön a Dreyfus-ügy. Mert ma minden ehhez fűződik. Tehát a tuczat-gondolkodás ezt az esetet is rögtön besorozza azok közé az adatok közé, melyek a francia nem-

zet, de főleg a francia hadsereg szétbomlásáról, tönkremeneteléről, fegyelmeképtelenségéről tanuskodnak. Ebbe a fölfogásba persze pompásan beilleszthető az a nézet, hogy a sudani mézsarlás is egyenes következménye a francia hadsereg züllésének.

Tudvalevő, minél exkluzívabb szervezetü, minél inkább külön világot képvisel valamely intézmény, annal kevesebbet tud fölé az ugynevezett közvélemény. Érthető tehát, hogy annyi badarágót beszélnek egy hadsereg, pláne egy idegen hadsereg értékéről s ha csak egy muló eset hozta volna napvilágra néhány gall elitelő véleményét, ezt nem is volna érdemes helyreigazítani, de mivel az affér kezdete óta uralkodik a tévedés, helyénvaló most tisztába jönni azzal, igazán olyan szánalmas társaság-e az a francia hadsereg? Ne felejtjük, hogy Európa első népének az ügye ez s így a kultura, az egész emberiség ügye.

A francia katonai szellemnek van eleme, melylyel mi osztrák katonákat ismerő honpolgárok nem számolunk: ez a napoleonizmus. Az az egy hallatlanul ragyogó precedens folyton csábító példája, mely arra inti a francia tisztet, hogy az állam első polcza, a császárság elnyerése egyáltalában nem lehetetlenség. Nagyon elősegíti ezt a köztársasági államforma létezése, mely üresen hagyja ezt a polcot s a nép hangulata, mely annak tudatában él, hogy ez csak átmeneti állapot, s mely várja a diktátort, a ki előtt meghódoljon. Milyen távlatokat nyithat ez a fiatal francia tiszték ábrándozásának! Bizonyára mást, mint a mieinknek, a kik tudják, hogy harminczhárom főherczeg állandóan lefoglalva tartja a hadsereg legfőbb polczait, az uralkodó székre való vágyás nevétségességéről nem is beszélve.

Képzeltető, hogy ez a napoleonizmus nem nagyon kedvez a békés katonai munkának, a fegyelem tekintélyének. Számít tovább még az is, hogy azt az emberanyagot, mely a francia hadsereget, különösen pedig a tisztikart szállítja, vagy magában véve ez egye ek nagy öntudatossága s a fegyelemtől való huzódózás jellemzi. — A magas kultura eredménye, mondjuk árnyoldala ez. Minél kevertebb egy nép, annál lanyhább a tömegösztone és nehezebben fegyelmezhetőbbek az egyénei. Franciaország e tekintetben hátrányban van szomszédja, Németország és Angolország mögött, ez igaz: de hát ő már akkor egy magas kulturával bírt, mikor az angol társaság olyan volt, a milyennek a Shakespeare történelmi darabjainak népségkatonasága mutatja nekünk, a német

műveltségtől pedig a legnagyobb német, II. Frigyes kicsinyléssel fordult el.

Tehát az kétségtelen, hogy maga a francziáság nem olyan friss, nem olyan katonanyag, mint a pot-dami parádék gárdaezredeinek materiája. De az emberanyag fontos, nagyon fontos dolog egy hadsereg értékére nézve, azonban nem minden s főleg pedig ennek gyarlósága nem a hadseregnek mint szervezetnek gyarlósága, hibája, hanem annak a népnek, melyből ez összesorozza az embereit.

Eltéktelve attól a gyöngéjétől, mely az egész Franciaország gyöngéje, a francia hadsereg — a mennyire effélérről így, a békében beszélni lehet — kifogástalan. Felszerelés, kiképzés, a tisztikar legalább olyan jó, mint a poroszé, rólunk nem is szólva. Van egy nagy baja s ez az, hogy harmincz év óta nem volt nagy, egész szervezetét foglalkoztató háboruja, mely mindazokat a tétlen ambicziókat és pihenő energiákat, melyeket folyton izgat a napoleonizmus, működtetné és kielégítené.

Ez az ők igazi nagy bajuk s így kell nézni a Voulet-Chanoine-ék lázadását, hogy megértsük ennek az esetnek a lélektanát. Az a mentség, melyet hamarjában kitaláltak a francia lapok, hogy a gyilkosok alkoholisták, s a dél-övi éghajlat demoralizáló és idegigazgató hatása forgatta el a fejüket, csak mellékkörülményként szerepelhet. Fő az, a mi ezt a két katonát tipikussá teszi a francia hadseregben, az egyéni érvényesülési és a nagyszabású cselekvési vágy csábítása. Vouletnek régi s gyakran hangoztatott álma volt, hogy lent Afrika közepében alapít egy önálló nagy császárságot. Expedíciói alatt eléggé megismerkedhetett egy ily vállalkozás föltételeivel és esélyeivel s így most, hogy ott hagyta a francia zászlót, bizonyára nem meggondolatlanul cselekedett.

Érezte, hogy nem érdemes arra várni amíg szépen előlép tábornokká, hogy aztán valami katonás nyilatkozatért orrot küldessen neki egy szocialista képviselő. Ott lent előtte feküdt egy óriási földterület, nyüzsgő félbarbár népekkel, melyek istennek tekintik a fehér embert és égi háborunak a Lehel-fegyverek dörgését. Hétszáz ilyen fegyverrel neki indult a tett eme végtelen mezejének, Klobb alezredest ellen vezényelt két sortüzzel lerombolva maga mögött a visszatérés minden lehetőségét. Most törvényen kívül van. Ha elfogják, föbelövik. De gondol is erre az, a ki évek óta táplált vágyát a hatalom, a parancsolás, a túlaradó bőséget megvalósítani törekszik. Bizonyára tudja, hogy törvényen kívül van, de azt is hogy előtte egy félvilágrész, melyben

erélylyel és bátorsággal egy egész birodalmat hódíthat magának.

Mint tünet tehát, a Voulet-Chanoine eset nem azt bizonyítja, hogy a francia hadsereg félve nézhet a háboru elé, hanem inkább azt, hogy fáj neki, hogy sokáig tart a béke. Isten mentsen a háborútól, mondjuk mi polgárok, de a katonák bizony érte imádkoznak. Neki ez a próba-tere, erőinek alkalmazója, álmainak bevaltója. Akár győzelmes, akár gyászos a háboru, ebből a szempontból mindegy. S hogy Franciaország hadseregében egyre saorodnak az anarchia apró tünelei, ez csak azt mutatja, hogy túl van terhelve a háboruban szükséges energiákkal és ambíciókkal, melyeket a béke nyugbe szorit. Egy ilyen ambíció önkényes felszabadulását jelenti a Voulet-Chanoine eset, a mely tehát nem értékhiány, hanem érték-fölösleg tünete.

Debreczen szeptember 2.

A katonai szolgálatra bevonuló állami alkalmazottak fizetése. Egy tavalyi minisztertanácsi határozat szerint a katonai kötelességeik teljesítésére bevonuló pórtartalékos tisztviselők, altisztek, szolgák, valamint egyéves önkéntesi, három évi közshadseregbeli, két évi honvédségi és négy évi haditengerészeti szolgálatra bevonuló állami alkalmazottak is megmaradnak nyolcz heti időtartamra fizetéseik élvezetében. Ebben a kérdésben azonban folyton zavar uralkodott, mert a hivatalokban, zámvételekben nem tudták határozottan, hogy a minisztertanácsi határozat a szorosán vett fizetésre vonatkozik-e csupan, vagy pedig a lakpénzre is? A zavarok megszüntetésére a miniszterelnök átiratot intézett valamennyi miniszteriumhoz, — a mely így szól:

»A hadhőtelezetségük teljesítése végett bevonuló állami tisztviselők, altisztek és szolgák szolgálati viszonyainak rendezése tárgyában 1891 és 1892-ben kiadott szabályzatok minisztertanácsi határozat által történt módosításának célja az volt, hogy a pórtartalékos

Pastellek.

A „Debreczen» eredeti tárczája.

... A csillagokat nézem, de ne hidd, hogy szeretlek. Ép a csillagoktól tanulom a feledést. Azok az égő, szikrazó gömbök ott a fekete menny boltján, míg reszketve sugaroznak ki keblükből a hideg fényt, tanítanak arra, hogy mily hiu, haszontalan, a ragyogás.

Arczomba libbenti rózsáid illatát az éji szellő, fűrtös orgonavirág hajlik az utam elé a mi valaha mámorossá, felőrülte tette volna a lelkem, nem ingerli vérem egyetlen cseppjét sem már.

Hideg nyugalommal bajtom almra fejem s kaczagok, ha gondok arra a régi időre, midőn az éjszakák csendjen az ön ezüstös kacaját hallottam s az éj barna lepleből az ön ingerlőn karcsu szilfid alakja bontakozott ki.

A szétfoszlott almok, illúziók napfényes világával megcsendül ugyan még a lelkem mélyen egy-egy akkord, egy-egy szerelmes, édes, mámoros hangulat, hanem ez csak olyan mint az őszi napfény, ragyog, de nem hevít... ép úgy mint a csillagok.

Titeket nézlek villogó, reszkető gyémánt tüzei az égnek s a ti hideg ragyogástokból meríti a lelkem ezt a keserű bölcselkedést.

Arcomra hajlik az orgonafa lombja, rózsáid illatát hordja felém a szél, éjszaka van, ezüstfehér fényét a lombok koronára szórja a hold, sápadt éji vándora az égnek.

állami alkalmazottak a gyakorlatban tapasztalt visszasságok megszüntetése végett nyolcz heti katonai kiképzetés végett való bevonulásuk tartamára i letményeik élvezetében maradjanak és a honvédelmi miniszter által hangoztatott azon kívánalom folytán, hogy védkötelezettségéből kifolyó összes kérdésekben az állami alkalmazottak egyenlő elbánás alá kerüljenek, lett ezen kedvezmény az egyéves önkéntesi, három évi közshadseregbeli, két évi honvédségi és négy évi haditengerészeti szolgálatra bevonuló állami alkalmazottak katonai szolgálatainak nyolcz első hetére is kiterjesztve. A szóban forgó minisztertanácsi határozatnak fenti intenciójából folyólag kétségtelen, hogy a minisztertanácsi határozatban használt fizetések szó helyett a tagabb értelmű illetmények szó értendő s így a minisztertanácsi határozat az illetmény fogalom alá tartozó lakpénzre is vonatkozik.

Chlumeczký Széll Kálmánál. Mint becsi tudósítónk jelenti, Chlumeczký báró tegnap Ratótra érkezett, hol a pályaudvaron Széll Kalman fogadta. Bécsi tudósítónk e látogatásról a következők t jegyzi meg:

Itteni politikai körökben Chlumeczkýnek rátróti utazását összefüggésbe hozzák az utóbbi időben sokat kommentált hirrel, hogy a kormány mégis valami erőszakos uton akarja a delegácziók egybehívását végrehajtani arra az esetre, ha a német ellenzek megobstruálná a delegácziók megválasztását; mások pedig azt hangoztatják, hogy Thun gróf mar nem is fogja egybehívni a parlamentet, hanem valószínűleg egy hivatalnok-miniszterium fogja azt tenni, a mely elintézné a legürgösebb dolgokat.

Ujabb verzió szerint Chlumeczký volna tényleg hivatva a parlament egybehívására és a delegácziók megválasztásának keresztülviteleire.

A rennesi tárgyalás.

— Saját tudósítónktól. —

Rennes, aug. 30.

A mai tárgyalás elején az elnök fölolvastatta a Dubreuil tanuról érkezett hivatalos jelentéseket, a melyek kedvezők.

Dubreuil a tanuk sorompójához lép s megigéri, hogy be fogja mutatni a lóvásárlásokra vonatkozó összes röpiratokat s föl-

A keleti égről lombok felhőrongyok kacskodnak felebb és felebb, sötét uszályaikkal már majd elborítják a holdat s jó egy erősebb szélroham s kergetti, üzi, veri őket vissza rongyos uszályikkal keletnek.

Egybeboruló orgonalombok sűrűjéből virágos kis ablak szórja szét a fényt. S az ablakra hulló fehér függönyökön túl két alak árnya borul egybe, lágyan, szerelmesen.

Felém hajlja rózsáid illatát a szél s a szerelmes illatár nem ingerel, nem szeretlek én már.

Összeszedtem volna a vadvirágos tavasz minden ékességét, csakhogy koszorúval övezzem fehér homlokod.

Vagy álom volt talán. Az örülésig extált agyam bizarr víziója? A ragyogó, kábitó képekből mi sem igaz s a tündéralom a két bohó gyermek szerelméről a képzelet játéka csak?

Együtt jártuk az erdő ösvényét. A sötét lombok sűrűjéből vadgalamb bugott felénk, epedőn, szerelmesen, talán a párja után. Ibolyáillatos, májusi est, emlékszik-e ön még nagyságos asszonyom?

Bibor sugarait szorta szét az áldozó nap, vöröses fényben égett az erdő. Ingerlő, pajzán napsugár tűzött át a fák sűrűjén s aranyos glóriát font aranyhaja köré.

Messze kéklő hegyek, aranysegélyes felhők intogtek felénk s a hegyek ormairól kivillantak már a pásztortüzek is.

Szöke hajának egy-egy hullámát libbenté arcomba a szél.

Zugott az erdő, szerelmes sziszegéssel

olvassa ellenfelének leveleit, a melyben elismeri a tanu tisztességét.

Azután Quésnay de Baurepairenek egy másik tanujára került a sor. Ez a tanu Germain lovászinás.

Az elnök behivatja Timbreville őrnagyot, a kire Germain hivatkozott, hogy ő nevezte meg neki Dreyfust.

Timbreville: Az igaz, hogy Germain ismerem, lövényekben többször volt veledolgom, de minden egyéb, amit Germain mond, alaptalan hazugság. (Nagy mozgás.) Egy ízben már elmondta ezt a dolgot, de emlékezete cserben hagyja, a mikor azt mondja, hogy tőlem tudta meg Dreyfus nevet. 1887-ben még egyáltalában nem ismertem Dreyfust, Germain pedig 1894-ben láttam először s így teljes-séggel ki van zárva, hogy 1887-ben beszéltem vele Dreyfusról.

Elnök behivatja Germaint.

Germain a tanuk s rompójához lép. Elnök: Timbreville őrnagy ur, a kire ön hivatkozott, azt állítja, hogy ő sohasem beszélt önnel Dreyfusról. Mit szól ön ehhez?

Germain: Meg lehet kérem, hogy tévedek.

Elnök ezután behivatja Lemonier kapitányt, akit a kormánybiztos idézetett meg.

Lemonier elmondja, hogy 1893-ban a vezérkarnál volt alkalmazva. Egy ízben Dreyfussal a Vogézekben levő fedező csapatokról beszélt és Dreyfus ojt jól volt róluk tájékozva, hogy bamulatha ejtette a tanut. Dreyfus maga egy ízben azt mondta neki, hogy egyszer lovon követte a gyakorló német csapatokat. Dreyfus szabadon mozoghatott Elzászban és ez is bizonyítja, hogy az elzászi hatóságokkal jó viszonyban volt.

Dreyfus: A Vogézek vonalát ismerem, mert a katonai iskolában különösen ezzel a tárggyal foglalkoztam. Elmondja ezután, hogy az új utlevél rendszer behozatala óta nem utazhatott szabadon Mühlhausenbe; csak titokban mehetett oda s ottani tartózkodása alatt rejtőznie kellett. Sem hivatalosan, sem félhivatalosan nem követte a német hadgyakorlatokat; meglehet, hogy azt mondta Lemoniernek, hogy néha látott két-három ezredet Mühlhausen környéken, de azt nem mondhatta neki, hogy a német hadgyakorlatokat is látta.

Azután Quésnay de Baurepairenek egy másik tanuja, Villon, lioni hurgyaros következik.

hajoltak egybe a lombok s a vadgalamb bugott a tölgynek sűrűjén.

S mi ott térdepeltünk egymás mellett s reszketve, remegve vallottunk egy ósrégi regét a szerelemről. S ott térdepelve lángoló arca, dobogó szive mellett, örült vágyat éreztem megölelni karcsu derekát s lecsókolni kicsattanó piros ajkaról a szerelem tűzét.

Egyszer szemem abrándosan emelé az ég s míg rózsaszínű karjait imára fonja, a könnyű kis batiszt uj vissza hullott a vállán. Két gömbölyű kar delejes melege szállott az arcomnak; reszkető kezekkel kaptam a karja után s szivemhez szorítva karcsu derekát, csókszomjas ajakam mámorosan tapadt leomló arany hajának illattelt fürtei közé, rózsapiros ajakára, mámoros fényben uszó szemekre.

Nem az oltár lepcsőjén kötök az igazi szerelmet.

Ha először dobog sziv a sziven s ha először forr, olvad össze két ajak egy mámoros csók varázsában, ott él, ott lobog az igazi tűz, az igazi szerelem.

Igy van-e nagyságos asszony?

Mi gondja önnek erre a bohó regére?

*

Az éjszaka egyre feketedik. A keleti égről felkapaszkodó felhő foszlányok uszályai ujjal eltakarták a hold tanyérját.

A szalon süppedő, plüss butoraira fekszik az éj sűrű fátylát csak itt-ott töri át a villogó csillagok tüze.

Rágyujtok a cigarettámra s nézem az éjszakát s elgondolkozom a végzet mostoha-

Bruyère elmondja, hogy 1894-ben volt a chalonsi lövőgyakorlaton s elég alkalma volt arra, hogy a canon 120 courtal megismerkedjek es megmagyaráztatta magának a hydropneumatikai fékező szerkezetét. A gyakorlaton sok gyalogsági, sőt külföldi tiszt is jelen volt. A mi a lövésről szóló kézikönyvet illeti, ennek a megszerzése végtelenül könnyű. A tanu 20 centimért kapott egy példányt és még többet is kaphatott volna. A tanu ezt a könyvet annyira nem tekintette bizalmasnak, hogy néhány gyalogsági tisztnek is kölcsönözte a nélkül, hogy bárkinek is kifogása lett volna ez ellen.

Lerond kapitány: A tanu előadásával szemben határozottan alíthatom, hogy az 1894-iki lövőgyakorlaton csak tüzértisztek voltak s hogy különösen a canon 120 court-hoz egyetlen külföldi tiszt sem közeledhetett. Azután Subert tabornok kihallgatása következett.

Lerond kapitány: A tanu a poitiersi gyakorlatokról beszélt, de tudni fogja, hogy a chalonsi gyakorlatokon egészen másként jártunk el.

Carvalho: A mi abból is következik, hogy a lövő kézikönyv minden párisi könyvkereskedésben kapható. (Bemutat a bíróágnak két példányt.)

Labourifölölvás: Corninque levelét, a melyben azt mondja, hogy 1896-ban Panizardinál volt, a kinél a lövő kézikönyvet Schwarzkoppen jelenlétében lemasolták.

Picquart: Ezt én is tudom. — Az 1895-iki lövő kézikönyvről van szó. Lauth és Lerond kapitánynak is van róla tudomása.

Lauth azt mondja, hogy Corninque Lajoux ügynöknek cinkostársa volt.

Erről a rosszabb vita keletkezik, a melybe a kormánybiztos is bele akar szólni.

Elnökök: Végezzenek, legyen már elég erről.

Carrière kormánybiztos panaszkodk, hogy ő sohasem engedik szóhoz jutni.

Ducros s őrnagy elmondja, hogyan ismerkedett meg Dreyfusszal. 1891-ben mutaták be őt neki. Azóta többször találkozott vele, de sohasem tette reá a gyanus vagy kíváncsi ember benyomását. Tudtam, hogy különösen a tábori tüzérség iránt érdeklődik s meghívtam őt magamhoz reggelire, hogy erről a tárgyról részletes fölvilágosítást adjak neki. Dreyfus nem fogadta el meghívásomat s nem is kereste az alkalmat, hogy engem láthasson,

ezután is csak a Boisban, vagy a Boulevardon találok vele. Egyizben azt mondta nekem, hogy a jövődő ágyuról szóló német művet fordítja francziára a vezérkar megbízásából. Ekkor újra meghívtam őt magamhoz, de most sem jött e. Kévéssel letartóztatása előtt az az avenue de l'Opera előtt találok vele s arra a kérdésre, hogy mit csinál, azt felelte nekem, hogy a vezérkar megbízásából a német mozsaragyu rekonstruálásán dolgozik. Arra a kérdésemre, hogy nem tud-e egyéb újságot, azt felelte, hogy nem tud semmit. Kijelentem tehát, hogy Dreyfus mindig tartózkodó volt s egyáltalán nem igyekezett titkokat megudni.

Mercier azt kérdezi Ducrostól, hogy mikor beszélt Dreyfus-szal a jövődő ágyuról.

Ducros: Akkor, a mikor a vezérkar megbízta, hogy ezt a könyvet francziara fordítsa.

Dreyfus: 1894 márcziusában volt. Mercier: 1894 márcziusában már tisztában voltam az új ágyu értekevel s el sem fogadtam s így Dreyfusnak nem is kellett róla nyilatkoznia.

Hartmann őrnagy rendkívüli fontos nyilatkozatot akar tenni az 1891-iki srápnél szerkezetéről és kéri, hogy ezt zárt ülésben tehesse.

Az elnökök elrendeli a zárt ülést.

Labori és a magyarok.

A merénylet hírére Magyarországból is számosan siettek Labori iránt érzett rokonszenves részvételüket kifejezni. Többek közt a budapesti ügyvédi kamara is üdvözölte, mire válaszul a kamara a következő sorokat kapta:

»A személyem iránt tanusított szeretetükért fogadjak őszinte köszönetem kifejezését. Labori, — Hasonló választ küldött a budapesti radikális egyetemi hallgatók pártelnökének. Borostváyn Nandor, az évek óta Párisban tartózkodó magyar író előtt személyesen és szóval is megemlékezett a rokonszenves ama számos jeléről, melyekkel Magyarországból részesítik s melyek neki oly jól esnek. Ez a rokonszenves nyilvánulás becsületekre vaik a magyaroknak, mint olyan, a mely által a szenvedő ártatlanság iránti részvételük és az igazság győzelmé iránti hitüket fejezik ki, a mely egy nemzetben a nemesebb életjogosultság erkölcsi alapja.

Táviratok.

A csehországi hadgyakorlatok.

Reichstadt, szept. 1. Tegnap reggel 7 óra 30 perczkor mindkét hadtest oszlopai átléptek a számukra kijelölt határvonalakat. Reggeli 8 óra körül már észrevehető volt hogy a 9. hadtest első szárnyoszlopa a Slawitschek hegy és Schwojka irányába előnyomul, míg Cseh-Leipától északra levő lejtőről a 8. hadtest balszárnya három oszlopban özönlött a kijelölt iránytárgyak felé. E hadtest 17. gyalogdandárának elővédje ebben az időben elérte Dobernt, 8 óra 15 perczkor a 9. hadtest parancsnoksága az ellenséges viszonyokról nyert általános benyomása alapján elérkezettnek látta az időt a tulajdonképeni támadás végrehajtására és a következő támadási rendeletet adta ki:

A támadás a kiadott rendelet értelmében végrehajtandó. 26. hadosztály balszárnyával Neuschiedlnél, 10. hadosztály ettől délre, Reichstadtól nyugatra a magaslatokon, míg a 29. hadosztály számára a Brenn melletti viszonyokra való tekintettel szabad teret hagytak, mert közbelépése kívánta, 20 dandár, 10 hadosztály, hadtesttüzérség és hadtesttartalek Klemensdorf délj szélénél. Időközben mindkét fél északi szárnyán Schwojkánál valamint a Reichstadt melletti magaslatokon Israelberg mind hevesebb elővéd-harc fejlődött ki. A 9. hadtest 26. Landwehr-hadosztálya 7 óra 30 perczkor a diszpozíció értelmében megkezdte az előnyomulást és Neuhausen és Neuschiedl között felvonult és a felvonulást reggeli 8 órára befejezte, mire

csakhamar a hadosztály, fokozatos kifejlődése következett a megjelölt arcvonalban. A 11. Landwehr-ezredet hadosztálytartaléknak rendelték és Neuhausenhoz előretolták. Mialatt e hadosztály egyik dandár wellmitzen at Neuschiedl felé előrehaladva a schwojka-reichstadti uthoz közeledett, azalatt Zwitte-Neuhausen át előnyomulófelben levő második dandár egyes részeivel megkezdte a Schwojkától északra levő Slawitschek-hegy megszállását és 9 óra körül szintén Schwojka felé bekanyarodott, úgy, hogy a 26. Landwehr-hadosztály delelőtti 11 órára arcvonalával általában a reichstadtschwojkai uttal párhuzamosan állott, jobb szárnya pedig az e helységtől északra elterülő magaslatokon arcvonalal nyugat felé mind hevesebb tüzeharcba bocsátkozott. Delelőtti 10 órakor a hadgyakorlatok felfüggesztése a 26. Landwehr-hadosztály parancsnokának azt a parancsot küldte, hogy kezdje meg a visszavonulást Zwitá felé és azt jelentse meg a hadtestparancsnokságnak, mert erre a napra már kijelölték a határvonalat. Ezzel a hadosztályal szemben a nyugati hadtest északi szárnyán a csapatok a következőképen vettek részt az ütközetben: E hadosztály egyik dandára reggeli 8 óra 50 perczkor megtámadta a Schwojka felé északra levő magaslatokon Eibenberg, de visszaverett, mire csakhamar második támadást kísérelt meg, a mely szintén nem sikerült, mert a 26. Landwehr-hadosztálynak az Eibenbergben elhelyezett csapatai a szárnyat fogták körül. Ezalatt a hadosztály többi dandárjai Schwojkától délre felvonultak. A míg az első sorok tartaléka delelőtti 10 óra felé a 26. Landwehr hadosztályhoz megérkezett, a nyugati hadtest három zászlóaljja (hadtesttartalék) megkezdte a támadást, azonban visszaverett, mert a támadást nem készítették elő tüzeharczsal. Miután ebben az időben a hadtest jobb szárnya visszavonult volt, a Piteig visszavonult 37. gyalogdandár az ezalatt jobbszárnyára érkezett 41. Landwehr-dandárral Schwojka község széléig az ellenég után vonult, mire itt a tüzelet egy időre megszüntették. A 41. Landwehr dandart, mint látható, a 19. hadosztály két dandára közé betolták, minek következtében ez utóbbi hadosztály a többitől elvaszta a következőképen vett részt az ütközetben: a 19. gyaloghadosztály parancsnoka a hadtestparancsnokságtól kapott utasítás alapján a 41. Landwehr-dandárral együtt a támadásra határozza magát, Wellenz irányában előnyomult és a hadosztály tüzérség támogatja. Azonban csak a Schwojka-Reichstadti utig halhatott, mert a döntő bírák visszaküldtek. Ugyanígy eredményteljárt a hadosztály tartalékkal 9 óra 40 perczkor megkísérelt második és a hadtesttartalék két zászlóaljnak támogatásával 10 óra 15 perczkor intézte harmadik támadást, mire az ütközetet itt felveszakították. Különösen heves ütközet folyt ma a Reichstadtól nyugatra elterülő magaslatok és az innen Cseh-Leipába vivő utól északra levő Israelberg és Weinberg birtokáért a keleti hadtest 10. és részben 29. hadosztályának csapatai és a nyugati hadtest 17. dandára között. A 10. hadosztály a 19. dandár mindkét ezredével a diszpozícióban kijelölt irány felé egymagasságban nyomult elő. Mögötte mint hadtesttartalek a 20. dandár haladt. Ama parancs értelmében, hogy a Doberntől északra levő magaslatokon kifejlődjek, az elővéd reggel 8 óra 20 perczkor megfészkelte magát a Dobernt és Reichstadt közötti magaslaton. A hadosztály-tüzérség megkezdte a tüzeletet a Schwojakától és Piessengőtől délre látható ellenséges tüzérségre. Röviddel ezután a hadtesttüzérség is kifejlődött s a hadosztály-tüzérség jobbszárnyán foglal állást. Ugyanebben az időben megkezdte a Doberntől kivonuló 17. gyalog dandár a kifejlődést az Israelberg ellen és a támadást a keleti hadtestnek ott kifejlődött oszlopai ellen. A támadást a közvetlenül Doberntől felvonult hadtesttüzérség támogatta. Delelőtti 8 órakor a dandár elfoglalta a Neuschiedtől délre fekvő Israelberget, a melyen egy fél órával később a nyugati hadtest hadtesttüzérsége is kifejlődött. A dandár a további előnyomulás folyamán a keleti hadtest újabb

ságán. Üzik, hajtják agyamban egymást a felzavart mult álmainak színes víziói. Halom az aranyhajú leány ezüstös kacagását; bársony, finom karjának, gömbölyű puha vállainak vakító fehérsege az éjszaka fátylan keresztüli inderlőn integet felém, égszín szemeit szerelmes ábrándozással emeli a csillagok világa felé s ilyenkor szétkergetem a cigarettám felhőit s nem vagy sehoh, nem látlak már sehoh.

Keserű kenyér ez az enyém.

Haza jövök. Négy hideg fal, ijesztően nagy, nagy csönd fogad. Széles világon annyi milliárd lélek vonzódik egy másik lélekhez, engem nem szeret senki s nem ismer senki.

Az átálmodott mult napfényes világból mi sem marad egyéb, mint egy-egy hangulat, szerelmes leány szerelmes csókjának varázsa...

Arczomba hajtja rózsáid illatát a szél s a szerelmes illatár nem ingerel... nem szeretlek én már.

Az egybeboruló orgonalombok sűrűjéből yirágos kis ablak szórja szét a fényt s az ablakra omló fehér függönyökön túl, két alak árnya borul egybe, lágyan, szerelmesen... te meg a férjed.

Igy igaz-e nagyságos asszonyom?

Olyan csodálatosan hideg ma ez az éj. Bezárom az ablakom. Jó éjt Madonna.

... A csillagokat néztem, de ne hidd, hogy szeretlek!

csapataira talált, melyek lassankint annyira megerősödtek, hogy délelőtti 9 óra 45 perckor megkezdheték a támadást. A 17 dandár visszavonult az Israelbergre, a hadtesttüzérség pedig a Dobern mellett eredetileg elfoglalt állásába. Délelőtti 10 óra 30 perckor a 9. hadtest 29. hadosztályának hadosztálytüzérezrede a Reichstadtól nyugatra levő Weinbergen harcra lépett, melylyel a nyugati hadtestnek az Israelbergre előretolt hadtesttüzérezredet állítottak szemben, mire itt délelőtti 11 óra 50 perczig, tartós tüzharc fejlődött ki, a mi után dél felé a nyugati hadtestnél megkezdett visszavonulás következtében a 17. dandár a reichstadti tempom irányában előnyomult.

A deli szárnyon végül megemlítendő a 29. hadosztály alakja. Ennek a hadosztálynak egy dandára egy üteggel Brenn féle nyomult elő, melynek magaslatain a nyugati hadtestnek körülbelől hasonló erősségű csapata fészkeite meg magat. A második dandár a hadosztálytüzérséggel (8 üteg) Reichstadt felé megtelt. A nyugati hadtest egyik különítményének reggeli 7 óra 48 perckor Brennből Schindlerbusch felé intezett párhuzamos támadása a keleti hadtestnek szembenálló csapatát eleinte kedvezőtlen helyzetbe hozta, amint azonban a Voltadorfiól délre felvonult három üteg tüzelése elleusúlyozott. E hadosztálynak Reichstadtton át irányított dandára elérte a Reichstadtól nyugatra levő magaslatokat, a Voitsdorftól délre üzharcban álló három üteggel egyesült és előkészítelte a támadást a nyugati hadtest 17. dandára ellen. Ekkor kijelöltek a határvonalat arra a napra. A tüzeles a délutáni órákban az egész harcvezetést fokozatosan gyöngült és végül elnemult, mire a csapatok az előirt biztosítási intézkedések megtétele mellett a számunkra kijelölt éjjeli állomásokra vonultak.

Nikita fejedelem Konstantinápolyban.

Konstantinápoly, szept. 1. Csak most tudódott ki, hogy mi volt az oka annak, hogy a montenegrói fejedelmi pár tovább időzött a Dardanelákban. Az Izman hajó a Reszka-öböl előtti hajótörést szenvedte, a miért is tegnap délben az Izedin yachtot küldték ki a vendégekért. A késés okát eddig titkolták. Az Izman azóta kiszabadították.

Konstantinápoly, szept. 1. A montenegrói fejedelmi pár este nyolcz órákor, a szulán trónaléptének elfordulója öröme rendezett kivilágítás alatt érkezett ide. A fejedelmi part programszerűen fogadták. Az orosz nagykövetség dragomanjai is megjelentek üdvözlésére. A fejedelmi pár a Jildiz-kioszkban viszonozta. Az Emirghian-palotában a fejedelmi pár a montenegrói kolóniát fogadta.

A porosz hivatalnokok megrendszabályozása.

Berlin, szept. 1. A Berliner Korrespondenz jelentése szerint a porosz kormány sok közigazgatási tisztviselőt várakozási illetményel ideiglenesen nyugdíjazott, mert a mai viszonyok mellett nem felelnek meg eléggé azoknak a nagy követelményeknek, amelyeket a kormány velük szemben a szolgálat érdekében és felelősségükre való tekintettel támaszt.

A Dreyfus-pör.

Rennes, szept. 1. Labori azt kérdezi Lauth őrnagytól, hallott-e valamit arról, hogy Corrinqu e ügynök zsarolni akart.

Az elnök nem engedi meg, hogy a tanu erre a kérdésre válaszoljon.

Labori: Ön eltilt minden kellemetlen kérdést! (Mozgas.)

Az elnök és Labori között heves szóváltás támad.

Carrière kormánybiztos panaszkodik a miatt, hogy a védők mindig szót kérnek, holott tőle megvonják a szót.

Elnök (Carrièrehez): Elég! Ne beszéljen tovább!

A következő tanu Sebret tüzérségi tábornok. Azt hiszi, hogy nem szabad megtagadnia a tanuskodást, mert talán előmozdíthatja egy igazságszolgáltatási tévedés javátételét. Nézete szerint a bordereau alsóbb rendű

ember munkája. A bordereauban foglalt kifejezések arra vallanak, hogy a szerzőnek nincs szaktudása. Ha már katonatisztnak tulajdonítják a bordereut, tüzérségi tiszt semmiesetre sem írhatta. Ezt bizonyítják a benne előforduló helytelen kifejezések.

Itt a tanu, kiemelve a sans nouvelles kifejezés idegenszerűségét, amelyet Esterhazy használni szokott. Azután rámutat arra, milyen kevésbé érdekelheti a Madagaszkárra vonatkozó jegyzék azt a hatalmasságot, amely a bordereauban felsorolt többi iratok iránt érdeklődik; majd megjegyzi, hogy a külföld különösen a készítés idején szerezhethet információt valamely hadiszerről, de nem akkor — a mikor ezt a hadiszert használatba veszik. Mindezekből azt következteti a tanu, hogy a bordereaut nem tüzér tiszt írta. Vallomását így fejezi be:

— Vallomásomban Dreyfus százados teljes artatlansága támogató. Boldog vagyok, hogy valamivel hozzájárulhattam az elégtétel művéhez, a melyet Önök oly gondosan és lelkiismeretesen hajtanak végre. Ez a munka a megnyugvás s a békeség műve lesz, mely az országnak visszadja a teljes egyetértést. (Hosszantartó mozgás.)

Délelőtti 9 óra 59 perckor az elnök felüggeszti a tárgyalást.

Kuba függetlensége.

London, szept. 1. A Morning Postnak azt jelentik Washingtonból, hogy McKinley elnök atirabban értesítette a kubai kormányzó, hogy proklamálja a kubai nép függetlenségét.

Czecz tábornok hazatérése.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, szept. 2.

A magyar szabadságharcnak még élő jeles tábornoka, kinek hazajövele érdekében — mint említettük — az országos történelmi ereklye-muzeum kezdeményezésére lépéseket tettek, közelebb súlyos tüdőgyulladásba esett, a mi hosszabb időre lehetetlenné teszi, hogy a szabadsághős hazájába visszatérhessen.

Czecz János levelet írt a muzeum őreinek. A levél így szól:

T. cz.

Kuszkó István urnak,

az országos történelmi ereklye-muzeum igazgatójának
Kolossvár.

Buenos-Aires, jul. 27. 1899.

Igen tisztelt Honfitársam!

Meghatottan olvastam június 28-ról kelt becses sorait, és mély hálával gondolok mindazokra, a kik eképen emlékeznek reám ma, midőn már félszázad mult el szabadságharcunk óta.

Levele es azok az érzelmek, a miket tolmácsolt, gyógyhatással voltak reám, mert épen kezdtem lábbadozni egy súlyos tüdőgyulladásból, mely néhány héten keresztül ágyban tartott. Most már jobban érzem magam és remélem, hogy az itteni tavasz, mely október hónapban kezdődik, egészen helyre hoz. De épen e betegség, valamint éveim (jelenleg már a 77-et tötöttem be,) nagygon óvatossá tesznek engem. Már 40 év óta az itteni jó és szelid klimához szokva, itt, a hol a hó és jég csak mese, szervezetemet úgy átalakította, mikép alig hiszem, hogy a klimát nálunk Magyarországon most kibírhathánám.

Nem feleltem rögtön levelére, úgy gondolom, nagyon meg kell fontolnom, hogy ily állapotban mit tevé legyek?

Betegségem, éveim, valamint az a tudat, hogy hasznos hazámra nézve ily viszonyok közt nem lehetek, természetesen fogja Ön előtt Tisztelt Uram! feltüntetni, azon kijelentésemet, mennyire fáj az az érzélem, hogy egyelőre le kell köszönni egy egészen életent érzett hő vágyról: hazámat mielőbb látni.

Szívelem mélyéből hálával adózom azoknak, a kik ream gondolva, aglétemre megakarták szerezni nekem azt az égi örömet, hogy hazámat viszont lássam, — hazámat, melyet ma is oly hön szeretek, mint midőn szabadságért küzdöttem.

Kérem Önt, ezen mély hálámat és köszönetemet a miniszterelnök urnak kifejezni és tolmácsolni mindazoknak, kik repatriációim ügyében érdeklődést mutat.

Még azt kell Önnek kijelenteni, hogy itteni helyzetem ha nem brillans is, de szerény és meg vagyok vele elégedve. Az argentinai kormány 30 évi szolgálat után engemet, mint ezredest, penzionált.

Moralis helyzetemmel is meg vagyok elégedve. Én ezelőtt 30 évvel alapítottam az első katonai iskolát, ma van tanítványaim közt generális is, később az argentinai táborokban alapítottam a katonai mérnöki iskolát és kezdtem a genie és pionnir szolgálatot szervezni.

Mindez nem bilincselne ide; de — fájdalom — ideköt orvosom határozott kijelentése, hogy ez idő szerint nem kockáztathatok oly radikális éghajlat-változást, mint a milyen volna a magyarországi utazásom.

Önök és barátainak ottan ama kéréssel fogok alkalmatlankodni, kérve, hogy egyelőre hagyjanak fel ama lépésekkel, miket tenni szándékoznak repatriációimért. És legyen meggyőződve, hogy törekvésük úgy tisztel meg engem, mintha már való lett volna visszahívásom.

Remélem, hogy gyorsan fog Ön becses soraival megismerkedni. Addig is: Isten Önnel! Mindennapi imádságom az, hogy: «Isten áldja meg Magyarországot és népét!»

Hazaifui tisztelettel
Czecz János,
tábornok.

Czecz tábornok tegnapelőtt érkezett e levele egy hónap alatt még az utat. Midőn e levelet írta, még nem értesült a miniszterelnök ream vonatkozó határozott intézkedéséről, melyet hivatalos uton e hó folyamán kapott kézhez az ereklye muzeum s továbbított Czecz tábornokhoz. A muzeum levele csak szeptember hó folyamán érkezik Buenos-Airesbe.

H I R E K.

A hétről.

Oh Debrecen! . . . — Ily sóhajtással
Kezdem meg én is versemet —
Téged végképen meggyűlöni
Most már látom, hogy nem lehet.
Volt okom rá, tanum az ég is,
Hogy joggal hányszor szidtalak
És ismét-ismét megszeretlek:
A nóta vége egy marad! . . .

Szeretlek bár ezer hibád van,
Mint egy rossz, bűnös szeretőt,
A kivel nem tudunk szakítani
Bár vesztünkre lesz mielőbb.
A kit gyaláznak szembe,
Kit nem becsülünk semmire,
De ne merjen rosztat beszélni
Előttünk róla senkise.

Olyan üres, unalmas voltál
Majd három hosszú hónapra,
Nem érdekelt senki, de senki
Még maga Dreyfus sem nagyon.
Sem a paktum, sem Hentzi-botrány,
Álmodban téged nem zavar,
Mit bántad, ha Dégenfeld elmegy,
Bár menni épen nem akar.

Egész világ lehetett lázban,
Te szundikáltál csendesen

S gondoskodál, hogy édes álmod
Elégge nyugodt s szép legyen.
És ime kezdél ebredezni,
Kialvad hosszú mamorod
S teli tüdővel, friss erővel
Szivod be fullasztó porod.

Ulczádat leperzselt arczu
Muzsáknak serge lepi el,
Szemünk alig képes betelni
A korzó tarka képivel
Szenzáció van itt is, ott is
S új díszet nyer régi hirneved
Romantikus rablóvilágnak
Feltámadt fénye integet.

Szóval meséssé lett az élet,
Melyről azt hittük vége van,
Hogy hibádat megbocsás-am,
Van rá okom, de számtalan,
Oh Debreczen . . . Ily sóhajtással
Végzem be én is versemet,
Téged vétképen meggyűlölni
Most már látom, hogy nem lehet.

Bandi.

* **Istentiszteletek.** A nagy templomban: **Mitrovics Gyula** lelkész. Kis templomban: **Csutoros Albert** s. lelkész. Kossuth-utcai templomban: **Fehér Gyula** s. lelkész. Új kenyéri vacsora osztás.

Az ágost. hitv. evang. templomban d. e. 10 órakor **Schindler Márton** segédlelkész tart istentiszteletet.

* **Debreczen és a szegedi kiállítás.** Debreczen városa — mint már többször jeleztük — részt vesz a szegedi mezőgazdasági kiállításon. A kiállítást ma nyitja meg **József kir. herceg**. Az ünnepségekre tegnap este utazott el **Király Gyula** gazdasági tanácsos. A kiállításra szánt menlokat pedig már hétfőn szállította el **Markovics** menes-mester. — Ugyanakkor utazott Szegedre egy gulyás és egy számadó, a kik a szarvas marhakat fogják gondozni a szegedi kiállítás tartama alatt. Biztosak vagyunk abban, hogy a szegedi kiállításon Debreczen ismét dicsőséget fog aratni.

* **Benedek Gyula sikere.** A Kolozsvártt megjelent »Ellenzék«-ből vesszük át az alábbi sorokat s örömmel adjuk le lapunkban, mint megérdemelt kitüntetését a városunkban is előnyösen ismert vívómesternek. Benedek Gyula Debreczenben is huzamosabb ideig működött, mint vívómester s a kik ösmerik, nem fogják érdemtelennek találni az »Ellenzék«-nek alábbi dicséreteit. Egyébként meg vagyunk győződve, hogy Sz. Benedek Gyula a hozzáfűzött várakozásnak meg is fog felelni. Az ajdonságot itt közöljük:

Benedek Gyula vívómester Erdélyben. Id. Szigeti Benedek Gyula vívó mestert és tornatanárt kinevezték a nagy enyedi gr. Bethlen kollegiumhoz torna tanárnak. Benedek Gyula egyik legkitűnőbb vívómester az egész országban. Vivási rendszer a magyar. Iskolája alapos, könnyű s bátran mondható a 60 éves mester a magyar rendszer legjobb pedagógusának. — A ki őt látja v i v n i, vagy tanítási rendszerével meg is merkedik, az rögtön tisztában van azzal, — hogy a magyar vivás mennyire fölötte áll az olasz iskolának, melynek fő jellem vonása épen iskolázatlanságban és a láb gyakorlatokban rejlik. Benedek, mint verseny vívó is, sok időn keresztül legyőzhetetlen volt. Hogy kiváló képességei daczára a fővárosban az ügy javára kellő képen nem érvényesülhetett, annak talán heves temperamentuma volt mindig az oka, melyről számos nyomtatvány beszél. Hisszük, hogy Benedek az erdélyi részben, a melyben Wesselényi, Kendeffy Jósika, Biasini, Tompa, Kővári a magyar vívást a lovagias szeilemmel ápolták és fenn-

tartották s generacrációról az egész műveltség közep osztály körében elludak terjeszteni, hasznos szolgálatot fog tenni a vivás sport javak. Ohajtandó volna, hogy Benedek Gyula egy akadémián Kolozsvárt is bemutassa jeles képességeit.

* **A kollegium körül** ugyancsak zajos az élet. Új es régi alakok, kisebb és nagyobb diákok sietve végzik a beiratás bonyodalmas műveletét. Van persze igen sok olyan is, ki még a tavalyi évben mulasztottakat pótolja, most folyván a javító vizsgák és pót kolloquimok. Ha azután ezeknek is vége lesz, jön az alapvizsga. Szeptember 5-én kezdődnek ezek s ilyenkor teszik le a jogászok legnagyobb részét a nyári vakáció alatt ideje volt mindenkinék, hogy még egyszer áttanulja azt, a miben még elmaradt. Az előadások 10-en kezdődnek s aztán köznap szűreszég a szorgalmas munka váltja fel a szeptemberi beiratások zajos idejét.

* **Egy új Damjanics.** Matyósis András szerbiai tüzérkapitány kicsiben megérdemli, hogy nevét ezzel a nagy névvel egy lapra írjuk föl. Matyósisot a szerb kormány Kasára küldte, hogy a tüzergyakorlatokon jelen legyen s tapasztalatairól jelentést legyen. A kapitány végignézte a gyakorlatokat s azok befejezése után a következő jelentést küldte a kormányának:

»Hadügyminiszter Ur!

A gyakorlatok véget értek és én tanulmányaim eredményét mellette küldöm.

Engedje meg azonban miniszter ur annak bejelentését, hogy én, mint magyarországi születésű, bár szerb nemzetiségű katona, sokkal inkább magyarnak érzem magamat, mint szerbnek s e határozottam, hogy visszamegyek szülőhazám keblére s belépek annak honvédseregébe.

Szerbiára, melyről azt hittem, második hazám lehet egykor, s mely kényeret és tisztességet adott nekem, mindenkor hálás szívvel fogok visszaemlékezni — szülőföldemet, Magyarországot azonban sohasem helyettesítheti szívemben.

Meggyőződtem erről most, hogy visszatértem e földre és ennek következtébe kérem önt, hadügyminiszter ur, oldjon fel mellettem ama kötelekek alól, melyek engemet a vitéz szerb hadsereghez kötöttek eddig.

Ritka jelenség ez, de azt hisszük, okulni fog belőle sok elégedetlen fia e hazának. Hogy egy szerb nemzetiségű magyarországi fiatal ember kivándoroljon Szerbiába s onnan mint férfi egy teljesen biztosított szép katonai karrier elől, befolyásos bizalmi állásáról leköszönve, magyar hazájába visszatérjen ebben van valami, ami megnyugvással tölthet el bennünket. A régi magyar dicsőség varázsának a vonzóereje ez, mely a csodákat művelt a múltban, s úgy lehet, csodákat művel még a jövőben is. A nemzeti hamis eszmények uralkodása nem idősebb ennél a századnál — lehet, hogy a jövő század látni fogja a bukásukat. Vajon nem ennek az előjele-e ez a szinte romantikus megtérés?

* **Meghívó.** A kereskedő ifjak önképző egyesület kerthelyiségében szeptember 3-án, vasárnap 2 órakor kezdő díjas tekezésre a t. egyesületi tagokat tisztelettel meghívotnak. Vendégeket is szívesen látunk. Az elnökség. Hideg ételek és italokról **Márkus Jenő** ur Dreher sörcsarnoka fog gondoskodni. A díj-tekezésre kitűzött díjak: I. díj egy darab 20 koronás arany. II. díj egy darab 10 koronás arany. III. díj egy darab 8 koronás arany. IV. díj egy darab 6 koronás arany. V. díj egy darab 4 koronás arany. VI. díj egy darab 2 koronás arany. 1 külön díj az első kilenczet ütőnek. 3 dobás 10 kr.

* **Vakmerő betörők.** A debreczeni rendőrség érdekes tartalmu sürgönyt kapott ma reggel. Az aradi rendőrség az egész országban kibocsátott egy sürgönyt, melyben kéri, hogy egy betörőt — ha esetleg utjat err venne — letartóztassák. A rendőrség megindította a legszélesebb körű nyomozást.

* **Telefon.** Bizony szomorú viszonyok szerint élünk mi, szegény debreczeniek. Mshelyt egész vármegyét hálózta a legmodernebb segítőszerszám: a telefon, mi pedig annak daczára,

hogy magunkat első magyar városnak tartjuk, a legnyomorultabb viszonyok szerint élünk. Szeretnők látni a világ legzhan agabb »hivatását legkevésbé felfogó tanácsának az intézkedését, mely ha a telefont nem is helyesli, de legalább okkal szolgál reá, hogy a telefon létesíttessék.

* **Mikor Kósa mulat.** Jó kedvében volt tegnap **Kósa Lajos** egy csapó-utcai kávémerés tulajdonosa. Talán egy kicsit sokat is vett be a jóból s ez annyira felhevítette és tüzelte a derék férfit, hogy más ellenség hiányában, neki esett a szobájában levő bútoroknak s azokat darabokra tördelte, sőt mikor Kósáné csillapítani igyekezett férje dühét, Kósa neki esett és megtépázta. Az elkecsereedett nő elhagyta férjét, a családi jelenetnek pedig a rendőrség előtt lesz folytatása, a melynek fináléja valószínűleg **Kósa** uram ledutyizása lesz.

* **Melyik a bot jobbik vége?** A szoboszlói nagykorcsmaból délharangszókor csöndesen balagott hazafelé **Fekete Imre** gazdag egyen, Beszedett italoknak hatása alatt amugy fűyörészve rőtta a szekérutal, nagy vigán h a d o n a z v a n görcsös somfa páczájával. Szemben jöve véle **Takacs József**, a ki most jár éppen a legénykölél. Nagy jókedvűen mulatozott a **Fekete Imre** állapotján s kifejezte közben megüte közöset némely gyöngöcség fölött, hogy tudniliik nem tartja ő azt érdemes legénynek, a ki fél nappal is meg tud izgótni az ital. Fsk-te Imre egyszeribe dühbe gördült a somfa fűtykössel reámért egyet a fiu vállára.

Ez meg föl se vette az ütést, úgy tett, mintha meg se is kottyant volna neki. Kidülesztette a mellét, aztán megkérdezte a haragos legénytől.

— Hát meg tudná-e mondani kelmed, — hogy melyik ennek a botnak a boldogabb vége?

Fekete Imre megfordította a botot, lóbált egyet rajta, s odakente a vállához.

— Ez az ni!

Takacs József erre neki rontott az idősebb legénynek, felkapta a torkát, s leterpette a földre, aztán a botot kicsavarta a kezéből, s kekre zöldre verte véle.

— Ez a jobbik vége, látod rikácsolta.

Fekete Imret úgy kellett fölszedni az utról.

* **Nagy tűzijáték.** **Leidenfrost Gyula** az utolsó tűzijátékot rendezi ez évben szeptember hó 3-án vasárnap a nagyerdőn, a leveles hátamögötti tisztáson, a tűzoltó zenekar közreműködése mellett, melynek műsora a következő:

A tűzijátékot megelőzőleg a tűzoltó zenekar délután 4 órától kezdve játszik. Időközönként leggömbök bocsátatnak fel. 1. Csillag eső 30 darab röpven yüvel, mely egyszerre lesz feleresztve. 2. Japán legyező. 3. A nap harcza a bolygókkal. 4. Vizi malom. Természetes nagyság. Tűz zuhataggal. 5. Egyiptomi Piramis tűzből előállítva (9 méter magas. Rendkívül meglepő). 6. Bomba ütegek. 7. Északi fény. 8. Áló nap. 9. Futkosó bolygó. 10. Két hadihajó ostroma. (Nagy látványosság.) 11. Jó ejt. 12. Színes bengáli tűzek. Helyárak: Ülőhely (kényelmes párnás divánokon) 40 kr. Álóhely 20 kr. 12 éven aluli gyermekeknek 10 kr. Ülőhelyen 10 éven aluli gyermekek felét fizetik az áraknak. Jegyek előre válthatók: **Leidenfrost Gy.** és **Mendelovics. L.** üzletében. A tűzijáték kezdetét veszi pont 7 órakor és tart egy teljes óráig. Kedvezőtlen idő esetén a következő vasárnap tartatik meg.

* **A nőzenekar a Corsó kávéházban** naponta nagy közönség előtt hangversenyezik. Kiváló precíz játékkal gyönyörködteik a hallgatókat s igen gyakran megesik, hogy egy-egy zenedarabot megújratatnak velük. Nagyon kellemes szórakozás a zenekar hallgatasa. A Corsó naponta reggel 3 óráig van nyitva. A női zenekar csak még néhány napig játszik.

* **Az unitáriusok zsinatja.** Székelykeresztúron az unitáriusok zsinatját befejezték az új egyházi törvény megalkotásával, amely 1900 január 1-én lép életbe. — Az új egyházi törvény szerint a főtanácsok régi négy-

száz tagja helyett százharmincz tagja lesz. Az egyházkörök képviselőit három évről, három évre választják. — Az új törvény körvonala az egyházi főtanács hatáskörébe tartozó ügyeket; meghatározza, hogy a zsinati főtanács tagjai és elnöke ugyanazok, a kik az egyházi főtanács elnöke, illetve a kik ennek tagjai. Mielőtt a zsinatot berekesztették volna, tudomásul vettek, hogy a kongrua-bizottság szeptember folyamán az összes munkálatokat elkészül. A zsinat Ferencz Jozsef püspök berekesztő beszédével ért véget.

* **Beiratások.** A Nőipariskolában a beiratás kezdetét vette és tart még 2-án és 4-én is. A megnyitás 5-én reggel 10 órakor lesz.

* **Első Leánykiházasítási Egylet m. sz.** Folyó évi augusztus hónapban 1301 jutalék rész irattatott be és nászjutalékok fejében 20.198 frt 93 kr. fizette ett ki. 1899 január 1-től augusztus 31-éig beírt összes jutalékrészek száma 9202 és a kifizetett nászjutalékok összege 160.352 frt 85 kr. Debreczen és Hajdúmegye vezérképviselelte **Baum Miksa**, Miklós utca 11 szám.

x **Halmágyi Sámuel áruházában** Leány-intézeti kabatok dusvalasztékban rakatár.

x **Az iskola kezdetével** városunkba érkező tanuló-ifjúság febernemű szükségletének ellátására ajánlja nagy választékú és előnyös áruraktárát **Kardos László**. Kossuth-utca.

Rablóvilág Debreczenben.

— Levél a Szerkesztőhöz. —

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Megbotránkozással olvasom becses lapjában a már harmadizban ismétlődő rablasi esetet a debreczeni határban.

Hogy közbiztonsági állapotaink ide fejlődtek, az a szakavatottak előtt egyáltalában nem meglepő dolog; mert olyan eszközökkel, a milyennel a mezőrendőr-egységünk dolgozik — eredményesen örködni a közbiztonság felett — nem lehet. Épen ezért a mezőrendőr kapitányságot ezen szegényletes állapotokért nem vadolom, hanem annyival inkább azokat, indolenciajukért, a kik illetékesek volnának ez avatag rongy rendszer megváltoztatására.

Debreczen városának 16 □-mért. óriási határán 18 csendlegény és egy ugynevezett «Lovas rendőrbiztos» teljesíti a közbiztonsági szolgálatot, ezek közül 2 embert irodai és egyéb teendők vonnak el; marad tehát 16 szál legény, a kiknek a fizetése nyomorult, szakkepzettsége, értelmisége minimális, meg csak az egyszerű paraszt-furfangig is alig terjed. Vezetőjük, a csendbiztos, személyét illetőleg igen derék, becsületes ember, de teljes mértékben alkalmatlan ennek a hivatásnak betöltésére, ezt, a kik személyesen ismerik, nagyon jól tudják.

Maga a szolgálat nem egyéb, mint a két legényből álló járőr czéltalan kóborlása a tanyák között. Neha-neha egy pár részeg tekerőt vagy cigány karavánt bekísérnek, a tekintély kedvéért meg is dögönyözik, valamint igen szépen kivívva láthatók keddi napokon a barom-vásártéren és a városi nagy paradék alkalmával. Hát ez mind nagyon szép és talán szükséges is, azonban azokról a dolgokról sem artana tudomást venni, a mik a határban történnek. Pl. egy igen jól szervezett rablóbanda körül-belől 3—4 év óta rendszeresen szedi össze a baromfi-ólak lakóit, 4—5 tagból álló részvénytársaság ez, szekerekkel jönnek, sőt — mint mondják — revolverrel is el vannak látva és még mind ez ideig semmi sem tudtak nekik artani. Harmad éve egyik végrehajtó tanyájára mentek szekerekkel. Nekiallak a magtár feltöréséhez, csak a véletlen riasztotta el őket, előbb azonban majorost, a ki ellenszegült, fe holtra verték. Sok esetről van tudomásom, melyekről a lapokban semmi sem volt olvasható s így a közönség azt hiszi, hogy nálunk példás rend és biztonság van. Most megint baromszor egymásután ismétlődő rablótámadás, melynek majdnem egy ember élet esett áldozatul!

Szegyen ez nemcsak Debreczen előjáróságára, hanem az egész városra. Nem leplezgetni kell ezt és nem halogatni a gyógyítását, hanem gyökeresen és gyorsan orvosolni, a rendőrség államosításával vagy más uton, de haladéktalanul.

Egy vén polgár.

Színház.

Perényi Margit szerződtetése. Perényi Margit, mint értesülünk, tegnap este kezdte meg két estére terjedő vendég szereplését a Szigeten működő debreczeni színtársulatnál. A vendég szereplés a legszorosabb összekötetésben van Perényi Margitnak a debreczeni színházhoz tervbe vett szerződtetéseivel. Valószínű, hogy a bemutatkozás után a szerződés Komjáthy és a művész között létrejön. Ha ez megtörténik, úgy csak örülhetünk neki, mert Perényi Margittal a társulat kitűnő erőnyer, a debreczeni nagy színházlátogató közönség pedig nagyon is megérdemelné e nyereséget.

Törvényszék.

Jövöheti bünygyi vég tárgyalások. 1899-ik szept. hó 4-én; hétfőn. Berki Nagy Béniámin ellen. — halált okozott s. testi sértés büntetéseért. Major Eszter s társai ellen. — lopás büntetése s más. Dr. Szőlősy Béla s társai ellen. — párviadal vétségéért. B. Nagy Istvan ellen. — lopás büntetéseért. Szabó Imre ellen. — zsarolás büntetéseért. — Szeptember 7-én csütörtökön. Lengyel György ellen nyilvános becsületsértésért. — Schönbaum David ellen. — sikasztás vétségéért. özv. Nyikita Györgyné ellen, hatóság elleni erőszak büntetéseért. — Zsiros Nagy György ellen. — sikasztás vétségéért. — Ugyanaz napon ítélet hirdetések.

§ Az új büntetőügyviteli szabályok A bíróságok büntető ügyviteli tárgyában 1892. évi október hó 22-án kibocsátott igazságügyminiszteri rendelet 1900. évi január hó 1-től kezdve hatályát veszti annak helyébe új ügyviteli szabályok lépnek életbe, melyeknek szövegét a hivatalos lap mai száma közli.

A fumei kir. törvényszéknél — az ottani ügyvitelt külön rendelet szabályozza. Az új ügyviteli szabály X. fejezetre oszlik s az általános rendelkezésekről, járásbírákról a vizsgáló bírákról, a vádtanácsról, a vádtanács, a törvényszék s az esküdtbírók előtt eljárással, a főtárgyalásról, a főbellezésekről, a törvényszéki irodák kezeleséről, a büntető járásbírói ügyviteléről, a kir. táblák és a kuria ügyviteléről, a felügyeletről, a a székterokről s ellenőrzésről szól. Az új ügyviteli szabályok az életbelépő új perrendtartás által előidézett változásokat tartják szem előtt s felölelik mindamaz intézkedéseket, a melyek az új bünygyi eljárás által a büntető igazságszolgáltatásnál szükségessé váltak. Fontosabb intézkedéseket a rendelet a vizsgálóbírákra tartalmaz, a kiknek kezét talán nagyon is megköti. Érdekes benne az is, hogy közvédő a bünygyi állatányból napdíjat kap, melynek minimuma tíz korona, maximuma husz korona.

KÖZGAZDASÁG.

Gyümölcs és általános kertészeti kiállítás Budapest. Az orsz. magyar kertészeti Egyesület már tavaly őszszel szándékozott Budapest egy kertészeti és gyümölcs kiállítását rendezni, mely boldogult királyné elhalálozása folytán hazánkat ért országos gyász miatt elhalasztott. Az egyesület tegnap tartott választmányi ülésében egyhangú g elhatározta, hogy ezen kiállítást ezen őszön annál is inkább megtartja, miután Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter leiratában az egyesület támogatását helyezte kérésbe. Ezen

kiállítás f. évi október 7—15. fog a városi kereshedelmi muzeum (nagy iparcsarnok) épületében megtartatni és azon gyümölcsöt, szőlőt, zöldségfeleket, fákat, virágokat, kereshedelmi gépeket, terveket és eszközöket lehet kiállítani. A kiállítás a gyümölcsre és terményekre országos, a gépek és eszközökre nemzetközi jellegű lesz. Terdj nem fizettetik, de a kiállítandó tárgyak bérmentve lesznek beküldendők. A kiállítás egybe lesz kötve gyümölcs vásárral is, hol a közönség közvetlenül a termelőtől fogja gyümölcs szükségletét beszerezhetni. — Bejelentések szeptember hó 25 ig fogadtatnak el. Bejelentési leveket és programot küld az Orsz. Magyar Kertészeti Egyesület titkári hivatala (IV. k. Koronaherceg-utca 16. sz.) valamint az orsz. gyümölcsészeti miniszteri biztos (Földmívelésügyi miniszterium) is. A gyümölcs vásárra a külföldi kereskedők is megfognak hivatalni.

Ingtatlanok forgalma

a debreczeni kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál.

Bujdosó Lajos veszi a debreczeni 3967. szíjtkvben 5601/a hrsz. homok kerti 232 □ öl szőlőt id. Bujdosó Ferencztől áruházás czímen.

Ö. v. Valentin Józsefné Perjes Eszter veszi a debreczeni 6581. szíjtkvben foglalt 60 □ öl homok kerti szőlőt Munkás Józseftől 1050 frtért.

Miskolczi János és neje Vedres Erzsébet megveszik a pusztai hatápi 163. szíjtkvben foglalt 12 hold 2265 □ öl kaszálót özv. Varjas Józsefné Nagy Erzsébettől 700 frtért.

Remenyik Sándor és neje Simon Zsófia veszik a debreczeni 1200. szíjtkvben foglalt 3625. sorzámu házát Bajdó Bálint és társaitól 3000 frtért.

Takaró Mihály és neje veszi Szebeni Józsefné hadházi Juliannától a debreczeni 4499. szíjtkvben foglalt 843 négyszögöles hatvan utcai kerti szőlőt 860 frtért.

Balogh Sándorné Szőlősi Eszter veszi özv. Geréby Fülöpétől a debreczeni 3801. szíjtkvben foglalt Sesta kerti szőlőt 1000 forintért.

CSARNOK.

Nem lehetünk egyenlők

(Elbeszélés.)

Folytatás.

A boldogság, feleségének rajongó szeretete nem érezetete vele a jólét hiányát. Mire pedig véget értek a mézes hónapok, beleszórt már a rendes egyszerű munkás életbe. Neha meg nem kerülhet ki, hogy eszébe ne jussanak a régi jó napok, a jó kedvű cimborák, a kastély parkja, melybe nem volt belépése a profanum vulgusnak míg most neki is csak a profanum vulgus közé keveredve kellett keresnie az üde levegőt. De hamar elrebbenté ezeket a képeket, melyek elégedetlenséget támaszthattak lelkében, de sorát semmiben sem változathattak meg. Beenyugodott a változhatatlanba. Meg a reményről is lemondott, hogy visszakapjon valamit az ősi fényből. Tudta, hogy atyja nem fog sohasem megengesztelődni. Osztóság tőle; de a századokon át meggyökerezett balhinek is meg van előjoga.

Hogy míg kevesebb terhesnek érezte az új életet, elképzelte, hogy saját épen nem atyja vonta meg tőle a vagyont, hanem elusztott, nincs meg egyáltalában. Beleképzelte magát abba a helyzetbe, a mely akkor érte volna, ha elpazarolja mindenét. Sőt össze sem hasonlítja ma helyzetét a föltételezett állapottal. Most van kenyere tud dolgozni, van családja a ki megvidámitja létét: akkor még élete nem lenne egyéb, mint sivar, dicsstelen szűkölködés.

Sigfrid nem találta magát bele, a szegénységbe, pedig benne született, benne nőtt nagyra.

Szükségből kénytelen volt elfogadni az irnokságot, melyet atyja halála után, épen midőn befejezte a gimnáziumi tanulást, a polgármester felajánlott neki, de első és egyetlen gondolata is a körül forgott, vajha mielőbb megszökhetnék nem csak a város-házától, hanem a városból is. Nem hogy magashra örjön, a mi itt lehetetlen; ez csak mellékes cél lett volna nála. Itt akarta hagyni a várost, mert utálta a szegénységet, a dolgozás kényszerét magában is, meg mindenki másban. Szerinte két fajra oszlott az egész emberiség: bolondokra és boldogokra. Az ellébbiek ismét alfajra szakadtak: az önkénytes és a rabszolga-bolondokra. Az önkénytes bolond az, aki dolgozik, a nélkül, hogy szüksége volna rá, hiúságból vagy a ver idegessége miatt; a rabszolga, a legszerencsétlenebb meg az, a ki nem élhet meg másképpen, csak munka által. A kik nem dolgoznak mégis élnek, pedig gyakran kitűnően élnek, azok a viág boldogai. Meg a koldus sem mondható boldogtalannak; eljarna ő is házról-házra, ha nem röstelné, hogy rougyos kabátban kell járni.

Anyja előtt nem tára ki lelkét, tisztelte, nem akarta szomorítani. Nem merete szemere hányni, hogy ő az oka szegénységüknek. Lám, most heverhetne az öreg ur fenyvesdi parkjában, ülhetne órákig a hegyi patak mellett, a pisztrangta lesve, vagy nyargalhatna a mezőn, melyen a hegy derekára épült kastélyból mért-földekre kalandozhatik az ember szeme.

Ő nem hagyott föl a reménnyel, mint atyja, hogy valaha ura lesz a fenyvesdi parknak és kastélynak.

Irt egyszer titkon öregatyjának, hogy ha atyjára haragudott, ne származtassa át haragját ő rá is. B. csásson meg legalább a halottinak s ne zárja ki szívéből unokáját, a ki nem tehet róla, hogy atyja nem választott neki más anyát.

Nem jött válasz a levélre.

Ez még inkább növelte a fiatal báró mogorvaságát.

Hónapok teltek el ismét. A kócosz akác mind elhullatta levelét, a rövid, hős, nyirkos napokon megszűntek az erdei ktrándulasok.

Kénytelenek voltak a szobában tölteni az esteke. A báróné varrogatott; Szigfrid meg a kölcsönként lapokat olvasta.

Par hét óra majd minden másod-harmadnap bulletin jelent meg az öreg Vanallon báró állapotáról. — Az öreg ur súlyos betegen feküdt budapesti házában. Csak huzfák-vontak életét az orvosok, de megmenteni nem lehetett.

Folyt. köv.

Szülők figyelmébe!

Az iskola idény beálltával ajánl jó minőségű

fiu és gyermek czipőket

legnagyobb választékban és legolcsóbb árban

Tolnai Dániel

férfi, női és gyermek czipő nagy áruháza

Debreczen, főpostával szemben.

Sirkövek!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy

Piacz utca 69. számú háznál

a Megyeházzal szemben levő

Fióközletemben

mindenfélé és fajta

sirköveket

a ház lebontása miatt mélyen leszállított gyári áron árusítom el.

Kiváló tisztelettel

Kegyes Ferencz.

500 Forintot

fizetek annak, aki Bartilla fogvizének használatát mellett, melynek üvege 35 kr., valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök (Csomagolások külön 10 kr.) Bartilla A. örökösai (E. Winkler) Wien, 19/I. Sommergasse 1. Kapható Debreczenben: Mihalovits István a kigyóhoz czimzett gyógyszerárban. Határozottan kérjük Bartilla-féle fogvizet. Hamisítás feljelentéséért jó díjazás adatik.

Alapítator 1865-ben.

A legszolidabb gyártmányu új és átjátszott

ZONGORÁK, PIANINÓK

és

HARMÓNIMUMOK

legolcsóbban kaphatók tökéletes jótállás mellett

HECKENAST GUSZTÁV

hirneves zongora-eladási intézetében.

Budapest, most: IV. Gzella-tér 2. sz., (a Váci-utca sarkán.)

Ehrbar es. és kir. udvari zongora-gyár, továbbá Schiedmayer és fiai stuttgarti udvari zongora-gyár és Thuringia Organ Co. harmonium-gyár egyedüli képviselote Magyarországon. Árjegyzék ingyen.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 68. sz. által a legújanyosabb árak mellett ajánlatnak:

2 1/2 egész 12 lóerőig, szalmakazalozók, konkolyozók, kasszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák.

Columbia-Drill legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrő-malmok, egyetemes acél-akék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kint-matra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Mint hogy a tavasz előrehaladásával csecsemőket, gyermeket és felnőttet egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezet-szerként szerepel, másrészt, mert dus szénsav-tartalmánál fogva, specificus óvóser is a tiphus, cholera és a gyermekek tiphoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurutot gyermekeknél és felnőtteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szénsavával fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinél pedig nélkülözhetetlen hűtő, húgyhajtó és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

Kedvelt borviz.

A mohai Ágnes-forrás kezelősége.

Főraktár:

Edeskuty L.

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógytárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Preblai savanyukut

tiszta alkalikus természetes alpesi savany ki-
güő hatással chron. Ka'arrhusnál, különösen
hólyagos chronikus katharrusnál, hólyag és
velőkezésnél, és Bright-fele velő betegsé-
teknél, összetetele és kiűnő ize miatt egyttal
legjobb üdítő és frissítő ital.

Preblai kutkezelőség Preblauban.
Posta S. Leonhard, Kärnten.

Kufeke féle
a tej legjobb hozzátéte
a betegséget
megakadályozza és eltávolítja
gyermekliszt.
Kapható gyógyszerárakban és droguistáknál.

Cs. és kir. szab. mo-óvitz lovak
részére

1. Foraktár :
Kwizda Ferencz János
cs. és kir. osztrák-magyar, román kir. és bolgár fe-
jedelmi udvari szállító.
Kerületi gyógyszerész Kornenburghan,
Bécs mellett.

1. Egy üveg ára 1 frt 40 kr.

Gyümölcs és szőlő bor készitési gépek.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomerő sza-
bályzóval.

A munkaképesség 20% nagyobb mint bármely más sajtónál.

Szőlő és gyümölcs zuzók

és bogyo morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrlők, aszaló készülékek gyümölcs
és főzelek aszalasra, gyümölcs-vágó és hámozó gépek,
legújabb szerkezetű szabad. önműködő „Syphonia“ gyümölcs és szőlővessző
permetezők gyártanak és szállítanak jótalassal mellett a legjobb kivitelben

MAYFARTH PH. és TÁRSA

cs. kir. szab. gazdasági gépgyárak, vasöntőde és gőzhámor.

BÉCS. II/1. Taborstrasse 71.

Kitüntetve 400 arany, ezüst és bronz éremmel.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Képviselek és viszontelárusítók felvétetnek.

Serravalló-China bora

vassal,

orvosi tekintélyek, mint udv. tanácsos, Dr. Braun udv. tanár,
Dr. Drasche tanár, udv. tan. lovag Dr. Kraft-Ebing tanár, Dr.
Monti tanár, lovag dr. Mosetig-Moorhof tanár, Dr. Neusser tan-
nár, Dr. Schauta tanár, Dr. Weinlechner tanár által sokszor fel-
használva és legjobban ajánva.

(Gyöngék és lábbadozóknak.)

Ezüst érem :

XI. orvosi congressus Róma 1894.

IV. Gyógyszerek és Chemiai congressus Nápoly 1894.,

Általános kiállítás Turin 1898.,

Arany érem :

Kiállítás: Venéczia 1894., Kiel 1894., Amsterdam 1894.

Berlin 1895., Páris 1895., Quebec 1897.

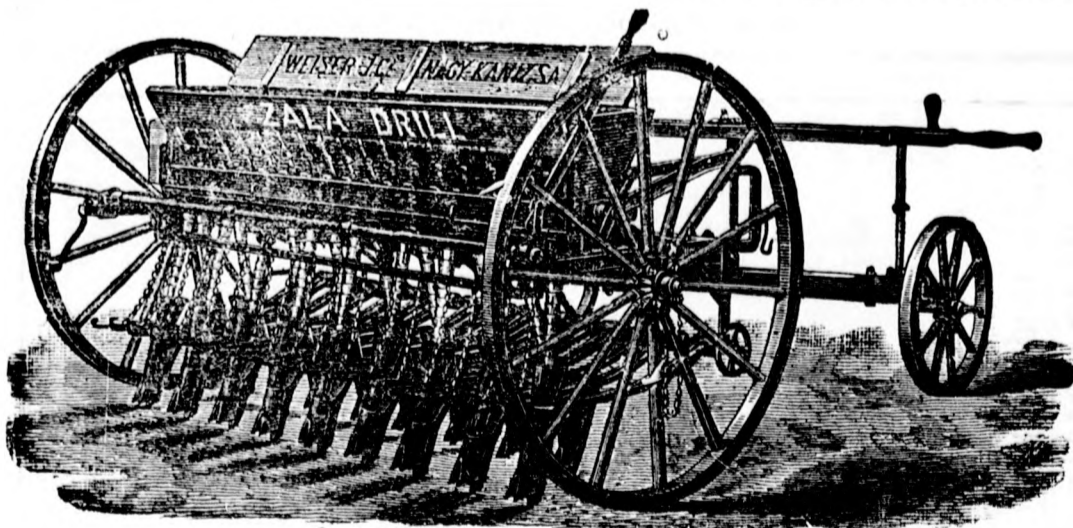
Több mint 900 orvosi elismerés.

Ezen kitűnő, új életet gerjesztő szer, kitűnő ize miatt különösen
gyermek és asszonyok által kellemesen használtatik. 1/2 literes
üvegekben á frt 1.20, 1 literes üvegekben a frt 2.20. Kapható
minden gyógyszerárban.

Serravalló gyógyszerár Triesztben,

gyógység nagybani széküldése.

Alapított 1848.

WEISER J. C.

mezőgazdasági gépgyára

NAGY-KANIZSÁN.

ZALA-DRILL sorvetőgépünk, a melynek
elmés ujtásait a nagy közönség már jól
ösmeri nem szorul külön dicséretre, minden
eddig kiállításán az első díjat nyerte ugy
1897. október 1. a kishéri nemzetközi ve-
tőgép versenyen az

állami arany éremmel lett kitüntetve,

a Maros-vásárhelyi kiállításán és a Hód-M.-Vásárhelyi vetőgép versenyen az első díjat, aranyérmet nyert, továbbá
figyelmébe ajánlom a gazdaközönségnek egészen

aczelből készített Sack rendszerű egy és két barázdás ekéinket,

az őszi vetésre raktáron tartunk : 13—15 és 17 soros ZALA-DRILL vetőgépeket, továbbá rosták,
szecsavágók, répvágók, konkolyozók, ezenkívül minden talajművelő gazdasági eszközöket,

Debreczen, Szikszay-ház a főtőzsde udvarán.

Klein Jakab,

üzletvezető.